

RENOMS, MALNOMS I NOMS DE CASA D'ALCARRÀS

JOSEP M. CORRETGÉ

L'objectiu del present estudi és un acostament a l'antroponímia de la vila d'Alcarràs, ja sigui a través dels malnoms o dels seus noms de casa. Finalment, i per tal de justificar aquesta classificació semàntica, he consultat el DCVB¹ per encabir algun nom que semblava confús.

LLISTAT DELS NOMS CLASSIFICATS

Coincidència amb el nom o cognom

-Abarca	-Archambeau (F) ²	-Calores
-Agustí-Simeón	-Avel·lí	-Cabasés
-Aixalà	-Badia	-Caberol
-Albundio	-Bagué	-Cabiscol
-Aldabó	-Balagué	-Camps, Sr
-Alfonso	-Bascañana	-Capdevila
-Almirón	-Berenguer	-Capell, Srta
-Anselmo	-Bèrgua	-Caramasseta (M) ⁴
-Antònio de la Companyia	-Berrocal	-Carmona
-Arànega	-Beyà (D) ³	-Carranzo
-Arcal	-Bustos	-Carrije (F)

1. Antoni M. Alcover i Francesc de Borja Moll: *Diccionari Català-Valencià-Balear*, Moll, Ciutat de Barcelona, 1979.

2. (F) D'origen francès.

3. (D) Desaparegut.

4. (M) Per metàtesi de «Camarasa».

-Casanoves	-Guisado	- Medrano
-Cascarra	-Gutiérrez	- Mejías
-Castany	-Hierro	- Membrives
-Causi	-Huete	- Mesalles
-Claret	-Ibáñez	- Millanes
-Clarisó	-Jaumetó	- Miret
-Claudio	-Joaquim	- Monclús
-César	-Jové	- Monfà
-Codina	-Jovero	- Montero
-Colom	-Juana	- Montes
-Constantí	-Lamo	- Montoy
-Consuelo	-Landete	- Montull
-Corral	-Leonor	- Mora
-Corretgé	-Lladós	- Morán
-Cortijo	-Llorens	- Morell
-Cosme	-Lluís, Sr.	- Moreno
-Coso	-López	- Muñoz
-Curro	-Lorenzo	- Muro
-Domènech	-Lozano	- Nadal
-Dorian	-Maldonado	- Navarro
-Dueso	-Maleneta	- Noguero
-Eres	-Mallada	- Oliva
-Eroles	-Malmierca	- Ortega
-Estrella	-Manel	- Pageo
-Felip	-Manolo	- Palanca
-Fernández	-Manonelles	- Palomeque
-Figueras	-Marcelino	- Panabera
-Flores	-María José	- Pardell
-Fontanals	-Maria de la O	- Pavón
-Fontich	-Maria Pon	- Pedro
-Garra	-Mariano	- Pelegrí
-Gòdia	-Mario	- Pequeño
-Gomà	-Marsal (c)	- Pomar
-Gómez	-Matarán (c)	- Pont
-Gras	-Mateuet	- Puyuelo
-Guijarra	-Matges (c)	- Quílez
-Guillamet	-Mayer (c)	- Ramos

- Reche	- Hereu, Carlos de l'	- Burgasé
- Recio	- Hermana	- Coix
- Revuelto	- Joan gran	- Coix de Gaspà
- Ribes	- Petita	- Coll-curt
- Ribot	- Pubilla	- Fartet
- Rojo		- Mut
- Rosanes	<i>Relatiu als animals</i>	- Negra
- Roset	- Boc	- Negre
- Ruestes	- Caballo	- Negreta
- Rusiñol	- Cabres	- Negret
- Sáez	- Cargol	- Negrillo
- Salla	- Cavallet	- Nina
- Sámper	- Galla	- Pacito
- Santamaria	- Gallina	- Panxampla
- Sarrablo	- Galliner	- Parrot
- Sasot	- Gallo	- Parrotet
- Sauret	- Gat	- Pendó
- Serra	- Granota	- Pequeño
- Serrano	- Mixó	- Pigada
- Siscart	- Mixona	- Redó
- Sisó	- Monet	- Roig
- Solera	- Pato	- Roiget
- Solferino, duc de	- Pericos	- Forcat
- Soto	- Puça	- Gravat
- Sumalla	- Rata	- Gravat Mongut
- Tariol	- Toro	- Guapo
- Tártalo	- Talejo	- Maco
- Tarragó	- Xet	- Masclot
- Vela		- Morena
- Ventosa	<i>Adjectius</i>	- Moreneta
- Vila	- Arrullat/ada	- Moreno
- Vitores	- Baix	- Moret
	- Beco	- Rosset
<i>Situació familiar</i>	- Bruna	- Sagat/ada ⁵
- Comtes de Torregrossa	- Bruné	- Sapat

5. Originàriament era «Cegat», però ha passat a «Sagat».

- Segler
- Sords
- Surdo
- Surdet
- Tardana
- Tira- coces
- Titota
- Xano
- Xana
- Xapeta
- Xato
- Zego

Singularitat del caràcter

- Aixut
- Bato
- Canella
- Cotilla
- Eixut
- Esquerré
- Fatxada
- Fiel
- Furiert
- Llango
- Llima
- Menàs
- Menassa
- Plorador
- Punxa
- Punxó
- Sant
- Santo-a
- Senyor

Oficis

- Alcalde
- Alguacil
- Arradios
- Aspector
- Bar
- Basculera
- Basurero
- Balle-vell
- Biciclista
- Bogater
- Bolanger
- Botero
- Botiguer
- Cacuero
- Caminero
- Campaner
- Canonge
- Canyero-a
- Canyissaire
- Carreter
- Carter
- Celler
- Conserge
- Delegat
- Escribent
- Farinera
- Buater
- Farmacèutic-a
- Farrer
- Farreret
- Ferra
- Ferro
- Forner
- Fusta
- Fuster
- Fusteret

- Grangero
- Guàrdia Civil
- Hortolà
- Hortaler
- Lampiste
- Llet
- Mecànic
- Melessiano
- Menescal
- Mitgera
- Modisteta
- Molinera
- Mossèn
- Mulero
- Paleta
- Pantaner
- Pastissera
- Pantora
- Peluquer
- Peluquera
- Pintor
- Potacari
- Pregoner
- Professor
- Recader
- Sabater Corralota (d)
- Sabater nou
- Salera
- Salero
- Sargaire
- Sastre
- Sereno
- Sifonero
- Taberner
- Tarroner
- Taxis, Ramon del
- Tejero

- Telefoner
 - Teuler
 - Teuleria
 - Tractors
 - Tubos
 - Tubero
 - Veterinari vell (d)
 - Veterinari, sr.
 - Vidrier
 -Xatarrista
 -Xollador

*Lloc d'origen**o de residència*

- Albagès
 - Alemana
 - Americana
 - Aragonès
 - Arròs
 - Benavent
 - Castellana
 - Català
 - Cogulero
 - Corroncull
 - Faió-ona
 - Fraga
 - Fragatí
 - Fragatina
 - Franès
 - Francesa
 - Girona
 - Juneda
 - Manyo-a
 - Marsellesa
 - Mequinesà
 - Mequinenza
 - Montagut

- Muntanyesos
 - Navarra
 - Sosero
 - Soses
 - Sossàrio
 - Torrefarrera
 - Torres de Segre
 - Valencià
 - Valencians

Relació episòdica

- Born
 - Bulto
 - Calistroçcalores
 - Caram
 - Carrilet
 - Cicle
 - Colores
 - Gep
 - Gepo
 - Llanernes
 - Llufa
 - Matababres
 - Pelletes
 - Racó
 - Rei
 - Tardà
 - Xafarroques

Prenoms

- Agnasi
 - Agnàsia
 - Agustinet
 - Agustí-Simeón
 - Albundio
 - Alfonso
 - Ambro

- Ambros
 - Anselmo
 - Antônio de la Companyia
 - Avel·lí
 - Batiste
 - Bene
 - Benito
 - Bep
 - Bepa, Maria de la
 - Bepet
 - Bernardo
 - Bernat
 - Blasi
 - Brisda
 - Brisdetà
 - Cabassera
 - Calistro-a
 - Calores
 - Camat
 - Camilo
 - Cándido
 - Carmelo
 - Carmen
 - Catarino
 - Caxeta
 - Cecília
 - Charletes
 - Cisquillo
 - Claudio
 - César
 - Coloma
 - Companys, F. De
 - Constantí
 - Consuelo
 - Cosme
 - Curro
 - Dorian

- Esteve	- Macià	- Pauet-a
- Expósito	- Magí-na	- Paulino
- Feliciano	- Maleneta	- Pejan ⁶
- Felip	- Manel	- Civit ⁷
- Felipe	- Manín	- Nius ⁸
- Filomeno-a	- Manolo	- Pepón
- Foguet	- Manuel	- Pere Joan
- Francesca	- Marcelino	- Polònia
- Franxo	- María José	- Pona
- Gabrielo	- Maria de la o	- Ponet
- Gapielo	- Maria Pon	- Pruden
- Gargori	- Mariana	- Quelet
- Gasparet	- Mariano	- Quelo
- Gasparó	- Mario	- Quica
- Gaspà	- Mariona	- Quico caco
- Gori	- Marteta	- Quimo
- Grau	- Martina	- Quimet
- Guillermo	- Mateuet	- Quiquet
- Gustina	- Matías	- Rafel
- Hermano	- Melitón	- Ramiro la Santa
- Ignasi	- Meritó	- Ramon, Sr.
- Jaumetó (d)	- Metautes	- Ramoneta
- Joaquim	- Mieta	- Riteta
- Jornet	- Miguelillo (d)	- Roman
- Jovero	- Milieta	- Rosariet
- Juan	- Milio	- Sabina
- Juana	- Mingo Cobo	- Salvadoret/a
- Laia	- Minguet	- Salvador de Batiste
- Leonor	- Mònica	- Santiago
- Lorenzo	- Nastasi	- Sebastiana
- Llesinto	- Paco Pinto	- Segundo
- Llorenç	- Parrot	- Seràpio
- Lluís	- Pasquala	- Sevineta
- Macianet	- Patiño	- Sidoro

6. De Pere + Joan.

7. Topònim segarrenç.

8. Plaça del Nius.

- Silet	<i>Relació</i>	- Torrero
- Simeon	<i>amb topònims</i>	- Torres
- Sirera, viuda	- Arena	- Torretes
- Solsona, viuda	- Bot	- Trullets
- Tano	- Cafè	
- Teresina	- Cafè Nou	<i>Relatiu</i>
- Tomàs	- Carreró	<i>a vegetals, fruits</i>
- Tomaset	- Casanova	- Cacaüero
- Ton dels carnets	- Casino	- Carrijo
- Tonyo-a	- Civit	- Civada
- Tonyito	- Coba	- Cols
- Treni	- Cobo	- Figa
- Tresa	- Corralota	- Girasols
- Tresor	- Florida, Bar	- Nap
- Trini	- Molí	- Panís
- Trudes	- Molinet	- Patato
- Tután	- Montserrat, Bar (d)	
- Valero	- Nius	<i>Parts del cos</i>
- Valentí	- Puntons	- Cameta
- Ventura	- Racó	- Collona
- Vicenta	- Ricardo, Torre del	- Pantorrilla
- Victorià	- Rondenyet	- Pota
- Victorina	- Rondenyo	- Ull
- Virgilio, Sr.	- Seller	
- Xeca	- Sindicat	<i>Parts d'una casa</i>
- Xep	- Torre Sebastiana	- Balconera
		- Escales, David de
		- Porta

CONCLUSIÓ

És ben senzilla i fàcil d'entendre. Si ens fixem en la classificació semàntica, observarem que al meu poble no hi ha res de nou, és a dir, el resultat és una classificació ben tradicional on s'hi veu el típic de cada poble, els malnoms —donats pels mateixos habitants ja fossin per defectes, accions, caràcter... de tipologia animal, adjectiva, de parts del cos, de vegetals i fruits, d'oficis, de

topònims i molts cognoms, això sí, ja que al meu poble hi viu molta gent de fora, per exemple, els meus pares— perquè aquí hi ha molta feina en l'agricultura, indústria, etc... A més hi ha una gran facilitat per empadronar-se, ja que l'ajuntament no hi posa entrebancs i, per aquest motiu, el poble guanya més habitants.

Antigament, la gent sempre es fixava amb el seu veí per tal de posar-li un malnom, sobretot defectes o adjectius; així tothom l'hi diria, i aquesta seria la causa que alguns noms de casa tinguessin encara vigència, tot i que alguna persona no vol sentir el seu malnom, i té raó, ell o ella no en té cap culpa, però ha d'acostumar-s'hi. I finalment, hi ha un altre aspecte a destacar i és que només tenen malnoms o els típics noms de casa els habitants originaris del poble o els que faci molts anys que hi visquin, perquè els que han vingut darrerament són anomenats pel cognom, pel topònim o pel nom de la dona o home amb qui es casen d'Alcarràs.